

Số: 5/TB-VC1

Hà Nội, ngày 17 tháng 03 năm 2022

THÔNG BÁO RÚT KINH NGHIỆM

Về việc áp dụng hình phạt và xử lý vật chứng không đúng quy định

Qua công tác thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử tại phiên tòa giám đốc thẩm vụ án Nguyễn Thị Quỳnh Hoa cùng đồng phạm phạm tội “Cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự”, Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội thấy cần thiết phải rút kinh nghiệm với Viện kiểm sát địa phương về việc áp dụng hình phạt Cải tạo không giam giữ và xử lý vật chứng không đúng quy định.

1. Tóm tắt nội dung vụ án:

Từ ngày 27/5/2018 đến ngày 16/12/2019, trên địa bàn thành phố Vinh, huyện Nghi Lộc, tỉnh Nghệ An, Nguyễn Thị Quỳnh Hoa và Nguyễn Quốc Hoàng đã có hành vi cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự với mức lãi suất cao trên 100%/năm, vượt quá mức lãi suất theo quy định của Bộ luật dân sự và thu lợi bất chính cụ thể như sau: Nguyễn Thị Quỳnh Hoa đã cho 09 người gồm Nguyễn Thị Toàn, Trần Thị Thuận, Nguyễn Thị Hương, Trần Thị Lệ Hòa, Phạm Thị Quỳnh Phương, Nguyễn Thị Sen, Hồ Thị Hải, Nguyễn Văn Ngọc, Tô Thị Thu Thắm vay tổng số tiền gốc là 857.273.000 đồng với lãi suất cao trên 100%/năm, thu lợi bất chính 737.273.000 đồng; Nguyễn Quốc Hoàng cho 02 người vay số tiền gốc là 100.000.000 đồng với lãi suất cao trên 100%/năm, thu lợi bất chính 52.000.000 đồng.

2. Quá trình giải quyết:

Bản án hình sự sơ thẩm số 322/2020/HSST ngày 23/7/2020 của Tòa án nhân dân thành phố Vinh, tỉnh Nghệ An áp dụng khoản 2 Điều 201; các điểm b, s, t khoản 1 Điều 51; điểm h khoản 1 Điều 52; Điều 54; Điều 36 Bộ luật hình sự xử phạt Nguyễn Thị Quỳnh Hoa 36 tháng cải tạo không giam giữ về tội “Cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự”.

Áp dụng khoản 1 Điều 201; các điểm i, s, b khoản 1 Điều 51; Điều 36 Bộ luật hình sự xử phạt Nguyễn Quốc Hoàng 12 tháng cải tạo không giam giữ về tội “Cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự”.

Về xử lý vật chứng: Áp dụng Điều 47 Bộ luật hình sự; khoản 2 Điều 106 Bộ luật tố tụng hình sự truy thu đối với Nguyễn Thị Quỳnh Hoa số tiền 699.000.000

đồng; truy thu đối với Nguyễn Quốc Hoàng số tiền 100.000.000 đồng; thu của chị Trần Thị Thuận số tiền 70.000.000 đồng; thu của chị Trần Thị Lệ Hòa số tiền 10.000.000 đồng; thu của chị Phạm Thị Quỳnh Phương số tiền 20.000.000 đồng; thu của chị Nguyễn Thị Sen số tiền 9.350.000 đồng; thu của chị Hồ Thị Hải số tiền 10.000.000 đồng; thu của anh Nguyễn Văn Ngọc số tiền 25.000.000 đồng; thu của chị Tô Thị Thu Thắm số tiền 13.000.000 đồng sung quỹ nhà nước.

Bản án không có kháng cáo, kháng nghị theo thủ tục phúc thẩm nên đã có hiệu lực pháp luật.

Ngày 10/6/2021, Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội ra Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 28/QĐ-VC1-HS đề nghị hủy một phần bản án hình sự sơ thẩm nêu trên theo hướng tăng hình phạt đối với bị cáo Nguyễn Thị Quỳnh Hoa và không cho bị cáo Nguyễn Thị Quỳnh Hoa được hưởng hình phạt cải tạo không giam giữ; xét xử lại phần xử lý vật chứng theo đúng quy định của pháp luật.

Bản án số 61/2021/HS-GĐT Ngày 08/11/2021, Ủy ban thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội đã chấp nhận kháng nghị hủy Bản án sơ thẩm số 322/2020/HSST ngày 23/7/2020 của Tòa án nhân dân thành phố Vinh, tỉnh Nghệ An về phần hình phạt, không cho bị cáo được hưởng hình phạt cải tạo không giam giữ và xét xử lại về phần xử lý vật chứng; giao hồ sơ cho Tòa án nhân dân thành phố Vinh, tỉnh Nghệ An để xét xử sơ thẩm lại theo đúng quy định của pháp luật.

3. Vấn đề cần rút kinh nghiệm

Về hình phạt: Trong vụ án này, bị cáo Nguyễn Thị Quỳnh Hoa giữ vai trò chủ mưu, cầm đầu, trực tiếp thực hiện hành vi phạm tội, phạm tội nhiều lần, đối với nhiều người, số tiền thu lợi bất chính lớn, ngoài ra bị cáo còn móc nối, giới thiệu để những người đi vay tiếp tục vay lãi nặng của bị cáo Nguyễn Quốc Hoàng. Tổng số tiền thu lợi bất chính các lần phạm tội của bị cáo Nguyễn Thị Quỳnh Hoa là 737.273.000 đồng. Tuy nhiên, Tòa án cấp sơ thẩm không áp dụng tình tiết tăng nặng trách nhiệm hình sự “phạm tội 02 lần trở lên” theo quy định tại điểm g khoản 1 Điều 52 Bộ luật hình sự đối với bị cáo Nguyễn Thị Quỳnh Hoa là thiếu sót.

Mặt khác, bị cáo Nguyễn Thị Quỳnh Hoa còn có 01 tiền án về tội “Mua bán trái phép chất ma túy” (do bị cáo chưa chấp hành đủ nghĩa vụ thi hành án đối với số tiền phạt còn lại tại Bản án hình sự sơ thẩm số 69/1999/HSST ngày 26/3/1999 của Tòa án nhân dân tỉnh Nghệ An) lần phạm tội này của bị cáo Nguyễn Thị Quỳnh Hoa thuộc trường hợp tái phạm theo quy định tại điểm h khoản 1 Điều 52 Bộ luật hình sự.

Như vậy, bị cáo Nguyễn Thị Quỳnh Hoa có 02 tình tiết tăng nặng trách nhiệm hình sự quy định tại điểm g, h khoản 1 Điều 52 Bộ luật hình sự, việc Tòa án cấp sơ thẩm áp dụng Điều 54 Bộ luật hình sự xử phạt bị cáo Nguyễn Thị Quỳnh Hoa 36 tháng cải tạo không giam giữ về tội “Cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự” là không đúng, chưa tương xứng với tính chất, mức độ hành vi phạm tội và nhân thân của bị cáo; không có tác dụng trong việc giáo dục, răn đe và phòng ngừa chung đối với loại tội phạm này.

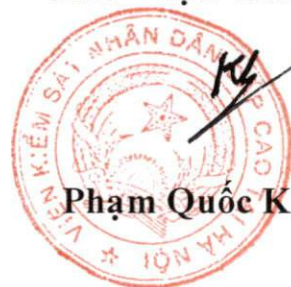
Về xử lý vật chứng: Căn cứ theo quy định về lãi suất Điều 468 Bộ luật dân sự và hướng dẫn của Tòa án nhân dân tối cao tại Công văn số 212/TANDTC-CV ngày 13/9/2019, Tòa án cấp sơ thẩm phải xác định cụ thể từng khoản tiền lãi suất vượt quá 20% của từng khoản cho vay, đối với từng người vay để làm căn cứ tịch thu sung công quỹ Nhà nước hoặc trả lại cho những người vay để làm căn cứ tịch thu sung công quỹ nhà nước hoặc trả lại cho những người vay trừ trường hợp người vay sử dụng tiền vào mục đích bất hợp pháp. Tuy nhiên, Bản án sơ thẩm chỉ tuyên truy thu của bị cáo và những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan số tiền nhất định mà không làm rõ cơ sở truy thu số tiền theo hướng dẫn trên.

Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội thông báo để Viện kiểm sát nhân dân các tỉnh, thành trong khu vực nghiên cứu, rút kinh nghiệm chung nhằm nâng cao chất lượng trong công tác thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử án hình sự. *Ph*

Nơi nhận:

- Đ/c Nguyễn Quang Dũng PVT-VKSTC (để b/c);
- Vụ 7, Vụ 14 VKSTC;
- Đ/c Viện trưởng VC1 (để b/c);
- Đ/c Phó VT VC1 phụ trách;
- VKS 28 tỉnh, thành phố (khu vực phía Bắc);
- Lưu: VP, V1, HSKS

**KT.VIỆN TRƯỞNG
PHÓ VIỆN TRƯỞNG**

Phạm Quốc Khánh